

जङ्गमञ्च, 'विश्वं' सर्वं जगत्, 'अस्मात्' इन्द्रात्, 'भयते' वि-
भेति । अयमर्थः, परिहासार्थं यं कोपमन्तरेण यदा हृदय-
पूर्वकोपं करोति तदा सर्वं जगद्विभेतीति ॥

अथ हविषो याज्यामाह । “अनु स्वधामचरन्नापो अस्य ।
आवर्द्धत मध्य आ नाव्यानाम् । सध्रीचोनेन मनसा तमिन्द्र
आजिष्ठेन । हन्मनाहनभिद्युन्” इति । ‘अस्य’ इन्द्राय, ‘स्वधां’
हविल्लक्षणं, ‘अनु’, ‘आपः’ वृष्टिलक्षणाः, ‘अचरन्’ खवन्ति,
‘नाव्यानां’ नावा तरणीयानां नदीनां मध्ये ‘आवर्द्धत’, जलं
सर्वतो अभिवृद्धमभूत् । अयं, ‘इन्द्रः’, ‘आजिष्ठेन’ अत्यन्त-
बलयुक्तेन, ‘सध्रीचोनेन’ सह प्रवर्त्तमानेन, ‘मनसा’, युक्तः, ‘तं’
प्रसिद्धं मेघं, ‘अभिद्युन्’ प्रतिदिनं, ‘हन्मना’ हन्त्वा, स्वायुधेन
वज्रेण; ‘अहन’ ताडयति । अयमर्थः, यदायं स्वेच्छया मेघं
भिनत्ति तदा वृष्ट्या नदीपूरणक्षमं जलं वर्द्धत इति ॥

अथेन्द्राय मरुत्वते पृश्निषक्थमालभेतेत्यस्य पशोः सूक्ते
वपायाः पुरोऽनुवाक्यामाह । “मरुत्वन्तं वृषभं वावृधानम् ।
अकवारिं दिव्यं शासमिन्द्रम् । विश्वासाहमवसे नूतनाय ।
उग्रं सहोदामिह तं ऊवेम” इति । ‘इह’ कर्मणि, ‘तम्’ इन्द्रं,
‘ऊवेम’ आकलयामः । किमर्थं ‘नूतनाय’ ‘अवसे’ अन्यैरकृतपूर्वाय,
रक्षणाय । कीदृशमिन्द्रं, “मरुत्वन्तं” मरुद्भिः संयुतं, ‘वृषभं’
कामानां वर्षितारं, ‘वावृधानं’ अतिशयेन वर्द्धमानं, ‘अकवारिं’
अकुत्सितारं, कुत्सितेनातिस्वल्पेन वैरिणा सह स्पृष्ट्वा लज्जायै
भवति । ‘दिव्यं’ दिविभवं, ‘शासं’ शासितारं, ‘विश्वासाहं’